

країнах розходилися вина, з Гданьська – зерно, з Люнебурга - сіль. В Лондоні німецькі купці купували шерсть, яку продавали у Фландрії. У Новгороді і Пскові - пушину (особливо соболя) і віск.

Використання грошей призвело, перш за все, до швидкого розвитку рахівництва, його методів та великого обсягу писанини, яку воно породило. Облік ознаменував собою утвердження ролі грошей в суспільстві з часів високого середньовіччя і сформувався, як знання про формальну модель фіксування на папері руху торгового капіталу [1, с. 25].

Так склалося історично, що з кінця XV століття та наступних більше, ніж 300-х років до часів активного формування індустріальних суспільств у Європі, подвійний запис був визнаний квінтесенцією облікового мистецтва, який до цього часу охороняється законом про облік та фінансову звітність і зберігає свій статус центрального елемента облікового знання, для якого характерні такі ознаки:

- відображення в обліку лише минулих подій, зафіксованих у документах;

запис на рахунках оформляють методом подвійного запису по дебету одного та кредиту другого;

- тільки та інформація заслуговує на довіру користувачів, яку отримали виключно в «бухгалтерському» обліку за допомогою подвійного запису;

- облікову інформацію відносять до надзвичайно точної, яка віддзеркалює істинне положення справ на підприємстві, оскільки її отримують з використанням подвійного запису;

- рух активів, капіталу та заборгованості відображають тільки методом подвійного запису в єдиному грошовому вимірнику, користуючись виключно методами елементарної арифметики.

Такі «канони» обліку щодо отримання інформації не витримують критики в теперішніх умовах ведення бізнесу через їх спекулятивність і неможливість логічного виведення з реальних умов господарської діяльності та процесу збору й обробки фактів. Висновок з цього лише один – зміна парадигми подвійного запису на інформаційну парадигму, в якій знайдеться місце фінансовій, управлінській та стратегічній підсистемам обліку.

Список використаних джерел:

1. Пушкар М С., Семанюк В.З. Етапи формування облікової науки та її подальший розвиток. *Вісник економіки*. 2023. №2. С.172-187.
2. Jacques Le Goff. *Le Moyen Age et l'argent essai d'anthropologie historique*. Paris, Perrin, 2010. 245 p.

ВИМІРИ ЄВРОПЕЙСЬКОГО ЗЕЛЕНОГО КУРСУ

Мартусенко І.В. к.г.н., доцент,
Вінницький навчально-науковий інститут економіки ЗУНУ

Європейський зелений курс ініціатива Європейського Союзу (ЄС), (European Green Deal) – це стратегічна яка була анонсована в грудні 2019

року. Основна мета цього курсу полягає в перетворенні Європейського Союзу в перший кліматично-нейтральний континент до 2050 року. «Ця мета повинна бути досягнута за допомогою сприяння розвитку циркулярної економіки, поліпшення здоров'я та якості життя населення, а також перетворення кліматичних та екологічних викликів на можливості у всіх сферах та політиках ЄС. Це передбачає забезпечення справедливого та інклюзивного характеру зеленого переходу» [4].

Основні принципи та цілі Європейського зеленого курсу включають:

- кліматичну нейтральність: досягнення цілі «нульових викидів» парникових газів до 2050 року. Це означає зменшення викидів вуглецю до мінімуму, а залишкові викиди компенсуються за допомогою захоплення і зберігання вуглецю та інших технологій;

- енергетичну трансформацію: збільшення використання відновлюваних джерел енергії та зменшення залежності від вугільної та інших нестійких джерел енергії;

- інновації та чисті технології: сприяння розвитку і впровадженню нових чистих технологій, таких як відновлювана енергія, енергоефективність, електромобілі тощо, для зменшення екологічного впливу;

- циркулярну економіку: створення економіки, де виробництво та споживання базується на переробці, використанні відходів та мінімізації втрат ресурсів;

- справедливий перехід через забезпечення того, щоб курс на зелену

економіку не призводив до соціальної дискримінації або нерівностей, а навпаки, сприяв збереженню робочих місць та соціальному розвитку;

- захист біорізноманіття: збереження та відновлення екосистем, еколандшафтів та біорізноманіття Європи;

- сприяння сталому виробництву та споживанню: зменшення негативного впливу промисловості та споживання на навколишнє середовище та розвиток більш сталого споживання.

Європейський зелений курс вважається одним із ключових елементів стратегії «Європа 2030» та спрямований на те, щоб зробити Європейський Союз світовим лідером у сфері боротьби з кліматичними змінами та розвитку сталої економіки.

Досягнення кліматичної нейтральності вимагатиме конструктивних дій від усіх галузей економіки ЄС. Це означає підтримку інновацій та інвестування у екологічно чисті технології, зменшення викидів в енергетичному секторі тобто його декарбонізація, розвиток виробництва більш екологічно прийнятних, сталих та доступних видів громадського та приватного транспорту, модернізацію будівель шляхом впровадження більш енергоефективних технологій та розширення співпраці із міжнародними партнерами у напрямках удосконалення глобальних екологічних стандартів.

Таким чином, Європейський Зелений Курс представляє собою стратегічний план ЄС для розвитку сталої економіки, що передбачає: «досягнення нульового рівня викидів парникових газів до 2050 року (із проміжною метою зменшення викидів

на 50-55% відповідно рівня 1990 року до 2030 року); подолання залежності економічного зростання від збільшення використання ресурсів, відокремлення цих процесів; забезпечення інтеграції кожної особи та території в процес впровадження змін» [2].

Європейський Союз усвідомлює, що успіх ЄЗК залежить не лише від здатності Європи реалізувати необхідні зміни, але також від того, наскільки визначені ним норми, цілі й стандарти будуть прийняті та впроваджені державами-сусідами та у глобальному вимірі. Щоб сприяти просуванню ЄЗК на міжнародній арені, Європейська Комісія реалізує широкомасштабну дипломатичну кампанію з просування Зеленого Курсу, застосовуючи інструменти торгової політики, стимулювання розвитку та зовнішньої політики ЄС. Щодо держав Південного сусідства та Східного Партнерства, «Комюніке щодо Європейського Зеленого Курсу також передбачає ряд потужних партнерств у сферах охорони навколишнього середовища, енергетики та клімату» [1].

Оскільки Європейський Зелений Курс є дуже довгостроковою стратегією, його впровадження значно впливатиме на партнерів Європейського Союзу, й до нього варто добре підготуватись. Зокрема, ЄС повинен діяти передбачливо й на випередження у відносинах з глобальними гравцями, такими як США, Китай, Саудівська Аравія, а також з регіональними силами, на зразок, Бразилії та Алжиру. Амбітна кліматична мета Європи ще кілька років тому здавалась недосяжною, проте сьогодні перелом відбувся, в результаті не лише ЄС а й Австралія, Південна Корея та Японія підтвердили

владі наміри досягнення кліматичної нейтральності. Цілі Зеленого курсу підтримує і Китай, проте часу для реалізації йому потрібно довше. Серед прихильників кліматичної політики сьогодні є і США, держава готує «національний визначений внесок до Паризької угоди у контексті планів досягнення кліматичної нейтральності до 2050 року» [3].

Хоча підтримка Європейського Зеленого Курсу зростає, ЄС стикається з рядом значних викликів через амбіційні цілі цієї стратегії:

- необхідність стимулювання економічної диверсифікації у країнах-експортерах нафти та газу, зокрема шляхом розвитку відновлюваних джерел енергії і зеленого водню;

- заснування «кліматичного клубу» країн, готових впроваджувати відповідні заходи, наприклад, «прикордонний вуглецевий податковий механізм (carbon border adjustment mechanism) – обсяги глобальних викидів зростають, особливо якщо компанії переміщують виробничі потужності до країн з більш лояльною політикою стосовно викидів. Новий механізм передбачає встановлення мита на так званий «брудний» імпорт певних товарів до країн ЄС з країн, які мають більш гнучку вуглецеву політику» [5]. Це особливо стосуватиметься імпорту сталі, алюмінію, цементу, електроенергії, а також оподаткування вмісту вуглецю в паливі, зазвичай в транспортному та енергетичному секторах. Податок буде залежати від рівня викидів парникових газів у країні виробництва товару і буде стягуватися при перетині товаром кордону з ЄС;

- підвищення безпеки постачання критичних матеріалів і сировини для зменшення залежності від імпорту з третіх країн, особливо Китаю;

- досягнення глобального лідерства в питаннях енергетичного переходу, зелених облігацій та зеленого водню.

- підтримка створення глобальної коаліції щодо сприяння зменшення впливу кліматичних змін, включаючи захист вічної мерзлоти;

- стимулювання формування глобальної платформи для розвитку нової кліматично нейтральної економіки, обміну досвідом та

кращими практиками.

Дані стратегічні заходи зовнішньої політики ЄС можуть спричинити геополітичну реакцію зі сторони міжнародних партнерів Європейського Союзу, яка включатиме як зміцнення співпраці, так і спроби перенаправлення торговельних потоків та інвестицій, й навіть можливість застосування прихованих заходів для протидії Європейському Зеленому Курсу.

Список використаних джерел:

1. Iulii Pyliavskiy, Iryna Martusenko, Oleksandr Molnar, Halyna Dzyana, Voolodymyr Kushniriuk. Modeling ways of improving green economy and environmental protection in the context of governance. Business: Theory and Practice. 2021. Vol. 22(2). P. 310-317. URL: <https://doi.org/10.3846/btp.2021.13336> (дата звернення 12.03.2024 р.).

2. Європейський зелений курс та потенційні наслідки його впровадження сусідніми державами для України. URL: https://prismua.org/green_deal_1/ (дата звернення 10.03.2024 р.).

3. Політика ЄС щодо зеленої економіки та інновацій: Підручник. Орловська Ю.В., Чала В.С., Глущенко А.В. Під заг. ред. Орловської Ю.В. Д.: ПДАБА. 2023. 193 с. URL: <https://pgasa.dp.ua/wp-content/uploads/2023/02/Pidruchnyk-Polityka-YES.pdf> (дата звернення 11.03.2024 р.).

4. Представництво України при Європейському Союзі. Європейський Зелений Курс. URL: <https://ukraine-eu.mfa.gov.ua/posolstvo/galuzeve-spivrobitnictvo/klimat-yevropejska-zelena-ugoda> (дата звернення 11.03.2024 р.).

5. Скороход І.С., Горбач Л.М. Розвиток «зеленої» економіки в країнах Європейського Союзу. Вчені записки ТНУ ім. В. І. Вернадського. Серія: Економіка і управління. 2019. Том 30 (69). №2. С. 17-21. URL: https://www.econ.vernadskeyournals.in.ua/journals/2019/30_69_2/6.pdf (дата звернення 12.03.2024 р.).

ВИКОРИСТАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ В УМОВАХ СТАЛОГО РОЗВИТКУ

Сисосва І.М., д.е.н., професор,

Вінницький навчально-науковий інститут економіки ЗУНУ

Погріщук О.Б., к.е.н., доцент

Вінницький навчально-науковий інститут економіки ЗУНУ

Розвиток сфери штучного інтелекту рік приносить зростання ринку в Україні швидко набирає обертів. Кожен програмного забезпечення для